

PASSFR.EU

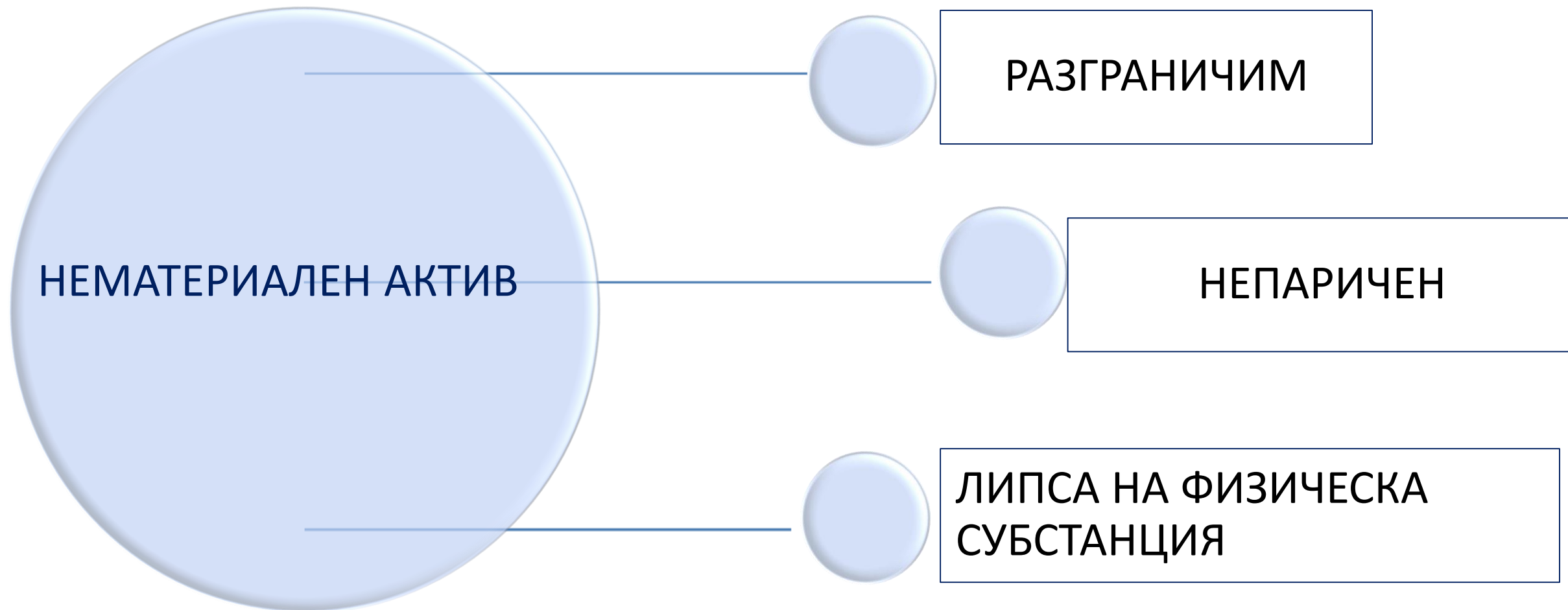
A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

МСС 38 НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

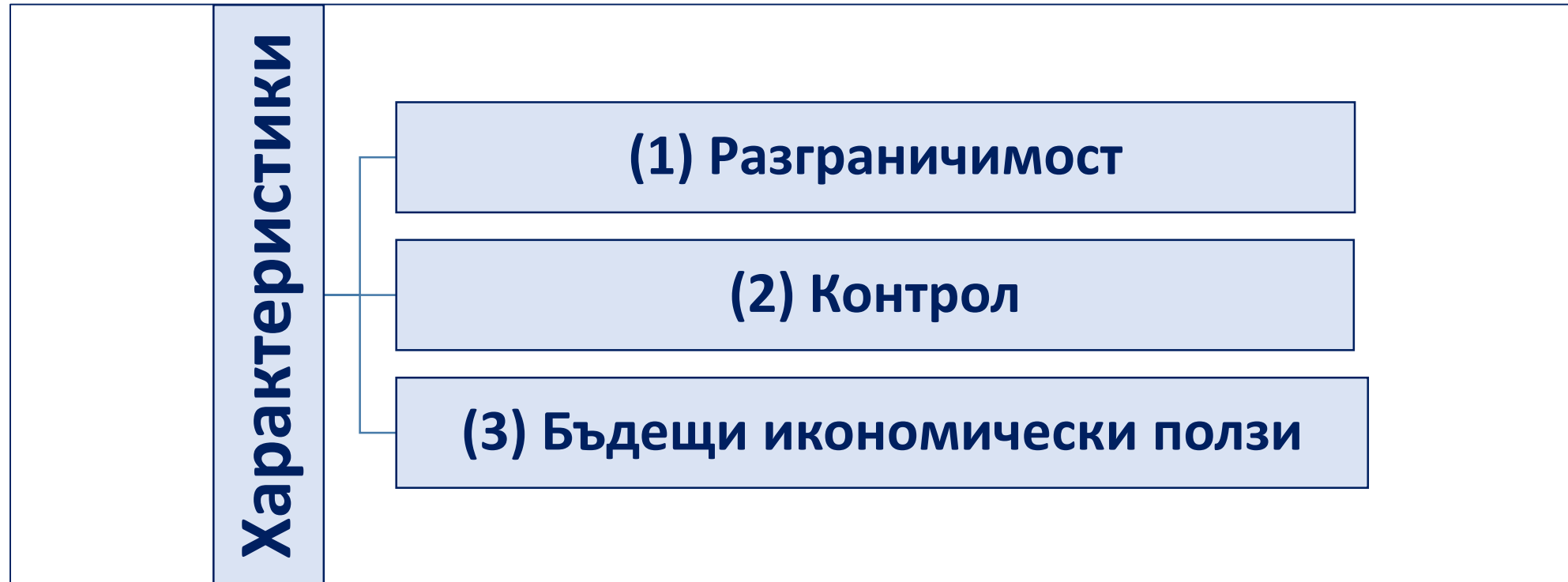
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА НЕМАТЕРИАЛЕН АКТИВ

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА НЕМАТЕРИАЛНИТЕ АКТИВИ

Нематериалните активи имат три основни характеристики:

ПРИМЕРИ ЗА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

(а) нематериални активи, свързани с **маркетинг**:

търговски марки, търговски наименования, наименования на вестници, имена на интернет домейни

(б) нематериални активи, свързани с **клиенти**:

клиентски листи

(3) нематериални активи, свързани с **изкуство**:

пиеси, опери, музикални произведения, картини и фотографии, видеоматериали, телевизионни програми

(4) **Технологични** нематериални активи:

патентовани технологии, софтуер, бази данни

(5) нематериални активи въз основа на **договори**:

лицензи, авторски отчисления, споразумения за франчайз, права за ползване, квоти за внос

ПРИМЕРИ ЗА НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

Важно!

Съгласно МСС 38, разходите, направени за следните дейности, **не се капитализират** като разходи за нематериални активи:

- разходи за осъществяването на бизнес на ново място (напр. правни и административни разходи за създаване на юридическо лице, разходи за откриване на ново съоръжение или дейност или пускане на пазара на нов продукт);
- обучение на персонала;
- рекламни и промоционални дейности;
- Релокация и реорганизация на предприятието или на части от него.

ОСНОВНИ ВЪПРОСИ

Нематериалните активи могат да бъдат придобити:

чрез отделна покупка

като част от бизнес комбинация

чрез вътрешно създаване (самостоятелно изграждане)

чрез обмен на активи

чрез държавна помощ

ОТДЕЛНА ПОКУПКА НА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Саския ООД придобива база данни, която се използва при управлението на нейната стратегия за лоялност и в която се събира информация за демографските характеристики на клиентите, техните предпочитания, история на взаимоотношенията и покупателски модели. Базата данни може да бъде продадена или отстъпена за ползване с лиценз. Предприятието обаче няма намерение да го прави, поне в обозримо бъдеще, тъй като това ще се отрази негативно на оперативната му дейност..

Ще признае ли Саския ООД базата като нематериален актив?

ОТДЕЛНА ПОКУПКА НА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Анализ:

- (1) **разграничимост** – ДА - базата данни се придобива отделно
- (2) **непаричен характер** – ДА – база данни
- (3) **бъдещи икономически ползи** – ДА – подробностите за клиентите ще бъдат от полза за собственика на базата данни
- (4) **контрол на ползите** – ДА – достъп до информация въз основа на договора за придобиване
- (5) **Отговаря ли базата данни на критерия за вътрешно създаване?** – ДА.

Резултат: Базата данни ще бъде призната като нематериална във финансовите отчети на Саския ООД.

ЦЕНА НА ПРИДОБИВАНЕ – ОТДЕЛНА ПОКУПКА

Елементи на цената на придобиване:

покупната цена, включително вносните мита и невъзстановими данъци върху покупката, след приспадане на **търговските отстъпки** и работи

всякакви **пряко свързани разходи** за подготовката на актива за неговото очаквано използване

Не се включват

разходи за осъществяване на дейността на ново място или с нова категория клиенти

разходи за представяне на нов продукт или услуга

административни и общи режимни разходи.

ПРИМЕР ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Фирма Оскар закупува софтуер за управление на материалните запаси за 6 800 BE. Софтуерният инженер на Оскар инсталира софтуера. За да се интегрира този софтуер със софтуера за финансови отчети, доставчикът програмира някои специфични характеристики и ги фактурира на стойност 1 100 CU. Мениджърът по материалните запаси е обучен от доставчика как да използва приложението, като обучението е на стойност 500 BE. Освен това, фирма Оскар закупува нов сървър за 3 800 BE.

Определете цената на придобиване на софтуера.

ПРИМЕР ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Стойност	Включва се	Коментар
Цена	6,800	ДА	
Спец. функции	1,100	ДА	Разходи за програмиране на допълнителни функции в софтуера по искане на Oscar Co.
Обучение	500	НЕ	Разходите за обучени не се включват в цената на придобиване
Сървър	3,800	НЕ	Материален актив
ОБЩО	7,900		

Dr. Софтуер 7,900

Ср. Плащане към доставчик на дълготраен актив/каса 7,900

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

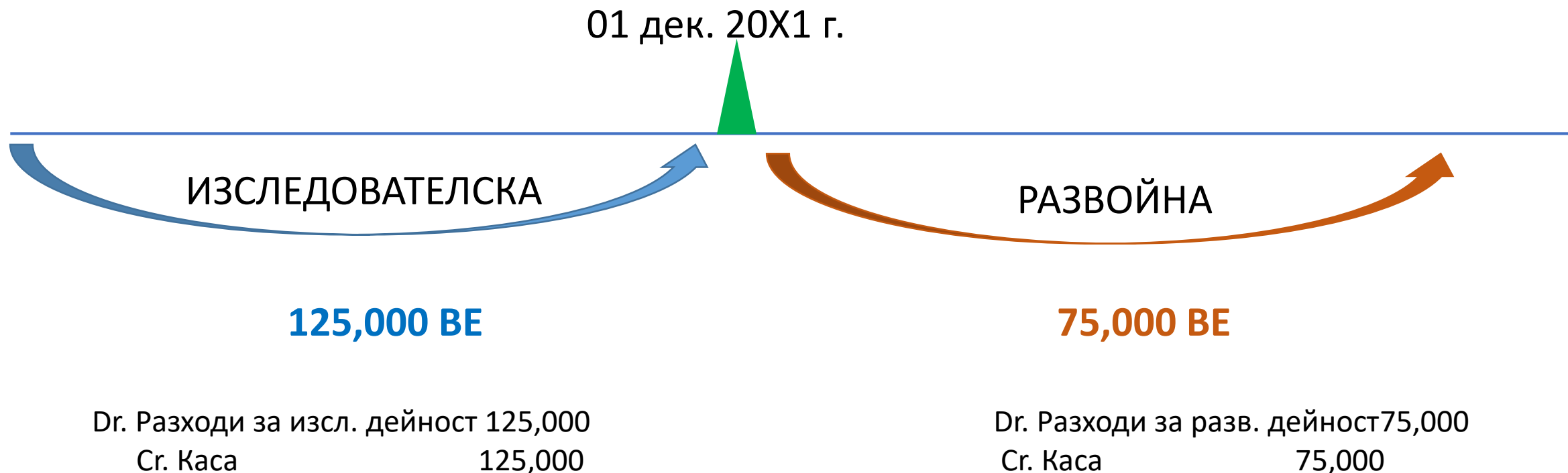
Dynamic Co. разработва нов производствен процес. Разходите по проекта за 20x1 г. са в размер на 200 000 BE, от които 125 000 BE са похарчени преди 1-ви декември.

Dynamic Co. може да докаже, че към 1-ви декември 20x1 г. производствения процес отговаря на критериите за нематериален актив.

Как се признават тези разходи във финансовите отчети на Dynamic?

ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

Dynamic Co може да докаже, че производственият процес отговаря на изискванията за признаване на нематериален актив към 01 декември 20X1 г.

АМОРТИЗАЦИЯ

СИСТЕМАТИЧНО НАТРУПВАНЕ

- по метод, съответстващ на модела на получаване на ползите.
- вероятно най-подходящ ще е **линейният метод на амортизация**.

АМОРТИЗИРУЕМА СУМА

- приспадане на остатъчната стойност на актива
- Остатъчната стойност в много случаи ще се счита за **нула**.

ПОЛЕЗЕН ЖИВОТ

- Амортизацията се изчислява за целия период, в които се очакват **икономически ползи**.
- Въз основа на **договорните клаузи** (при активи, произтичащи от договорни права) или **надеждна оценка** от ръководството.

ПРИМЕР ЗА АМОРТИЗАЦИЯ

Фирма Blue Sky купува лиценз за ефирно излъчване с цена 1,500,000 BE за 20 години. Предприятието изразходва допълнително 50,000 BE за правни услуги и регистрационни такси. Остатъчната стойност е нула. Моделът на ползите е линеен.

На колко годишно ще възлизат разходите за амортизация и какви счетоводни записи трябва да се направят за тях?

ПРИМЕР ЗА АМОРТИЗАЦИЯ

Амортизация = амортизируема сума / полезен живот

Стойност на лиценза = Цена 1,500,000 BGN + правни услуги и такси 50,000 BGN = 1,550,000 BGN.

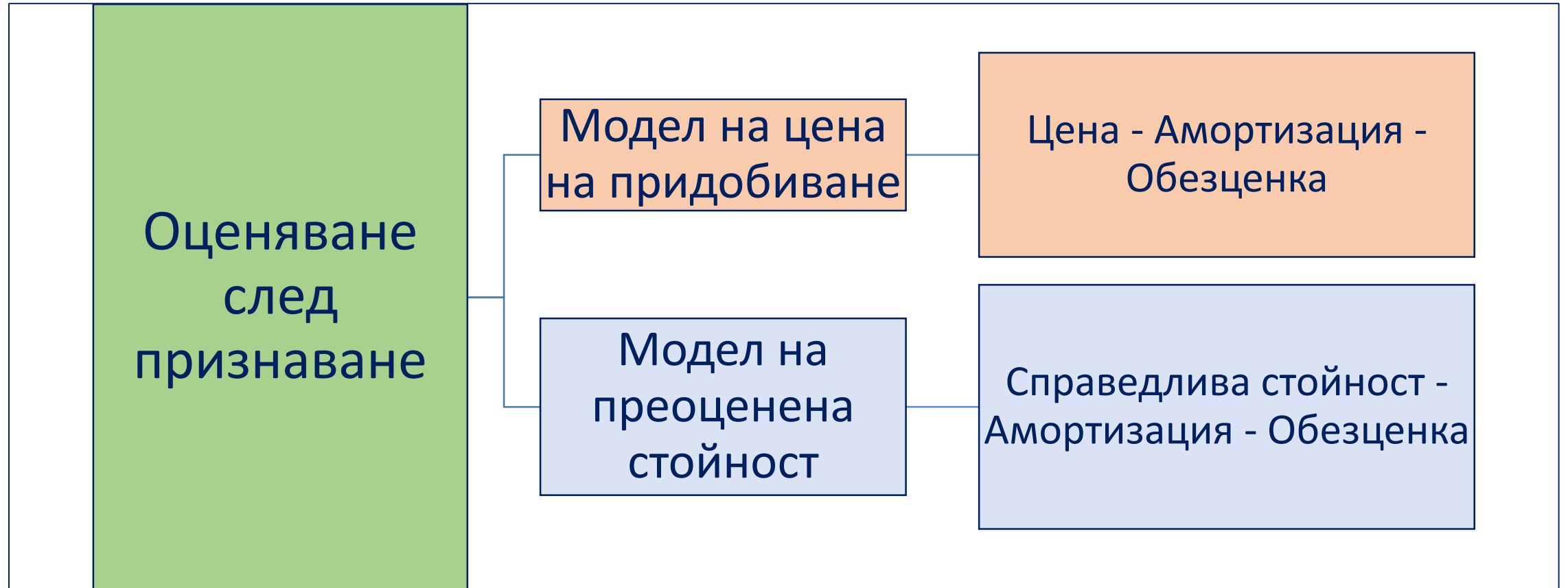
Амортизируема сума = разход – остатъчна стойност = 1,550,000 BGN – 0 = 1,550,000 BGN

Амортизация = амортизируема сума / полезен живот = 1,550,000 BGN / 20 години = 77,500 BGN/година

Dr. Разход за амортизация	77,500 BGN

Cr. Амортизация на франчайзингов лиценз	CU77,500

ОЦЕНЯВАНЕ СЛЕД ПРИЗНАВАНЕ

ОЦЕНЯВАНЕ СЛЕД ПРИЗНАВАНЕ

Преди 5 години Smart City Ltd придобива лиценз за таксиметрова дейност на стойност 120 000 BE. В края на отчетния период, завършващ на 31 декември 20N1 г., балансовата стойност на лиценза е 24 000 BE а справедливата му стойност е 75 000 BE. Към тази дата Smart City Ltd възнамерява да използва лиценза още 10 години. Каква е сумата (ако има такава) на загубата от обезценка?

Балансова стойност = 24,000 BE

Справедлива стойност = 75,000 BE

→ Загуба от обезценка = CU51,000

ОЦЕНЯВАНЕ СЛЕД ПРИЗНАВАНЕ

а. анулиране на начислената амортизация

Dr. Начислена амортизация   96,000 BE

Cr. Лиценз   96,000 BE

б. признаване на загуба от обезценка.

Dr. Лиценз   51,000 BE

Cr. Загуба от обезценка   51,000 BE

НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ С НЕОГРАНИЧЕН ПОЛЕЗЕН ЖИВОТ

Нематериални активи с ОГРАНИЧЕН полезен живот	Нематериални активи с НЕОГРАНИЧЕН полезен живот
• Има ограничен период, в който носи ползи за предприятието • Амортизира се систематично за целия полезен живот • Подлага се на тест за обезценка при индикации, че активът е обезценен	• Няма ограничен период, в който се очаква да носи икономически ползи за предприятието • Не се амортизира • Тества се за обезценка ежегодно и когато има индикации за обезценка

НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ С НЕОГРАНИЧЕН ПОЛЕЗЕН ЖИВОТ

Фирма Blue Sky закупува лиценз за ефирно излъчване, който се подновява на всеки 10 години при условие, че се спазват законовите изисквания. Лицензът може да се подновява неограничен брой пъти на ниска цена и фирма Blue Sky вече го е подновявала веднъж. Текущият лиценз изтича след пет години и фирмата възнамерява да го поднови.

ОБЕЗЦЕНКА НА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Има планове за прекратяване или реструктуриране на дейностите, за които се използва активът	Неочаквано намаление на пазарната цена на актива
Има доказателства, че резултатите на предприятието са по-лоши от очакваните.	Нетните активи на компанията имат по-висока балансова стойност от пазарната ѝ капитализация (което предполага, че активите са надценени в отчета за балансовата позиция).
Има намаление на очаквания полезен живот на актива	
СТОЙНОСТ в УПОТРЕБА	СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ, НАМАЛЕНА С РАЗХОДИТЕ ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ
ВЪЗСТАНОВИМА СТОЙНОСТ ПО-ВИСОКАТА ОТ Стойността в употреба и Справедливата стойност, намалена с разходите за освобождаване)	

Вътрешни
и
източници

Външни
източници

ОБЕЗЦЕНКА НА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Балансовата стойност на нематериален актив е 25,000 BE. Справедливата стойност, намалена с разходите за освобождаване е 15,000 BE, а стойността в употреба е 19,000 BE.

Обезценен ли е активът?

ОБЕЗЦЕНКА НА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Балансова стойност = 25,000 BE

Възстановима стойност = по-високата от Стойност в употреба и Спр. стойност,
намалена с разходите за освобождаване = по-високата от 19,000 и 15,000)
= 19,000 BE.

Обезценка = Балансова стойност - Възстановима стойност = 25,000 BE - 19,000 BE = 6,000 BE

Dr. Загуба от обезценка 6,000 BE

CR Обезценка на нематериални активи 6,000 BE

ОПОВЕСТЯВАНЕ

- ✓ дали полезните животи са неограничени или ограничени и, ако са ограничени, прилаганите полезни животи или амортизационни норми
- ✓ използваните методи за амортизация на нематериални активи с ограничен полезен живот
- ✓ brutната балансова стойност и всяка натрупана амортизация (взети заедно с натрупаните загуби от обезценка) в началото и в края на периода;
- ✓ позицията(ите) в отчета за всеобхватния доход, в която(ито) се включва амортизацията на нематериалните активи;
- ✓ равнение на балансовата стойност в началото и в края на периода (посочващо увеличения или намаления от преоценки през периода, или активи, класифицирани като държани за продажба).

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union